

10.2.2011

EPV Tuulivoima Oy

Frilundintie 7

65170 VAASA

Viite/Referens

Asia / Ärende

**LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA,
Kristiinankaupungin Metsälän tuulivoimapuisto, EPV Tuulivoima Oy**

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi:

Kristiinankaupungin Metsälän tuulivoimapuisto

Hankkeesta vastaava:

EPV Tuulivoima Oy, Frilundintie 7, 65170 Vaasa

Hankkeesta vastaavan YVA-konsultti:

Ramboll Finland Oy; Terveystie 2, 15870 Hollola

Yhteysviranomainen:

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -
vastualue, PL 262, 65101 VAASA

Arviointiselostus saapunut yhteysviranomaiselle: kaksikielisenä, suomeksi ja ruotsiksi, postitse
27.10.2010, jolloin yhteysviranomainen on viipymättä virallisesti kuuluttanut arviointiselostuksen
1.11.2010.

YVA- menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun asetuksen (713/2006) 6 § hankeluettelossa kohdassa 7) energian tuotanto, ei ole mainintaa tuulivoimaloista, joten ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei sovelleta hankeluettelon perusteella, vaan YVA- lain 4 § perusteella. Sen mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA- asetuksen mukaisten hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hankkeesta vastaavan kysely ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeesta on kirjattu YVA- asiana
22.1.2009. Länsi-Suomen ympäristökeskus on 29.1.2009 päätöksessään LSU-2009-R-5(531) to-

dennut, että hankkeeseen on sovellettava YVA- lain 6§ mukaista menettelyä, koska hanke todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Päätöksessä todetaan, että hanke on suuri ja alue jolle se aiotaan perustaa laaja. Tuulivoimalan keskeisimpiä todennäköisiä haitallisia merkittäviä ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset maisemaan, luonnon monimuotoisuuteen, erityisesti linnustoon, maankäyttöön, ihmisten elinoloihin ja virkistykseen, ja mahdolliset vaikutukset kulttuuriperintöön on myös selvitettävä. Hankkeella on vaikutuksia myös alueen liikenteeseen, varsinkin rakentamisaikana. Meluhaittojen ja muidenkin haittojen kohdistuminen riippuu tuulivoimayksiköiden lopullisesta sijoittumisesta. Hankealueella on vapaa- ajan asutusta ja pysyvää asutusta.

Ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuutta koskevasta päätöksestä on kuulutettu Kristiinan-kaupungin ilmoitustaululla 14 päivän ajan ja sähköisesti elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen internetsivuilla.

YVA- menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA- menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä, sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Arviointiohjelmasta saatujen lausuntojen ja kannanottojen sekä selvitysten perusteella laaditaan seuraavassa vaiheessa ympäristövaikutusten arviointiselostus.

Arviointiselostuksessa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomainen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA- asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA- menettely päättyy tähän. Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisten lausunto on liitettävä mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Päätösten tekijän on todettava päätöksessään, miten lausunto on otettu huomioon.

Arviointiselostus on kirjattu saapuneeksi 27.10.2010. Lausuntopyynnöt on lähetty 29.10.2010. Arviointiselostuksessa on esitetty tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksessa on esitetty tarpeellisessa määrässä:

- 1) 9 §:ssä (YVA – laki 458/2006) tarkoitetut tiedot tarkistettuina;
- 2) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta maankäyttösuunnitelmiin sekä hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin;
- 3) hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut, kuvaus toiminnasta, kuten tuotteista, tuotantomäärästä, raaka-aineista, liikenteestä, materiaaleista, ja arvio jätteiden ja päästöjen laadusta ja määrästä ottaen huomioon hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja käyttövaiheet mahdollinen purkaminen mukaan lukien;
- 4) arvioinnissa käytetty keskeinen aineisto;
- 5) selvitys ympäristöstä sekä arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista, käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä, mukaan lukien arvio mahdollisista ympäristöönnettomuuksista ja niiden seurauksista;
- 6) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta;

- 7) ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia;
- 8) hankkeen vaihtoehtojen vertailu;
- 9) ehdotus seurantaohjelmaksi;
- 10) selvitys arviointimenettelyn vaiheista osallistumismenettelyineen;
- 11) selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon; sekä
- 12) yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto 1—11 kohdassa esitetyistä tiedoista.

Yhteysviranomaisen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA- asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA- menettely päättyy tähän. Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on liitettävä mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Päätösten tekijän on todettava päätöksessään, miten lausunto on otettu huomioon.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeesta on Länsi-Suomen ympäristökeskus tehnyt päätöksen 29.1.2009 LSU-2009-R-5(531).

Ympäristöministeriö vahvisti 21.12.2010 Pohjanmaan maakuntakaavan. Maakuntakaava korvaa aiemmin vahvistetun Vaasan rannikkoseudun seutukaavan. Maakuntakaava on aikoinaan hyväksytty Pohjanmaan liiton maakuntavaltuustossa 29.9.2008. Hankealue sijoittuu Pohjanmaan maakuntakaavassa merkinnöittä jätetylle alueelle.

Pohjanmaan liitto on käynnistänyt Vaihekaava 2:n, Uusiutuvat energiamuodot ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla. Vaihekaava 2:n tarkoituksena on selvittää tuulivoimalle soveltuvat alueet Pohjanmaalla. Vaihekaava 2:n osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä lokamarraskuussa 2009. Selvitys "Uusiutuvat energiavarat ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla" valmistui syyskuussa 2010. Vaihekaavaa 2 luonnosvaiheen valmistelun lähtömateriaalin sisältyy edellä mainittu selvitys ja kaikki tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Vaihekaava tulee päivittämään maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet, joita nyt maakuntakaavassa on vain neljä, ja alueet ovat toteutumassa. Vaihekaava 2 luonnosvaihe käynnistyy vuoden 2011 alussa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan suuren tuulipuiston rakentaminen edellyttää varausta maakuntakaavassa.

Alueen toteuttaminen edellyttää myös varausta oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja/tai asemakaavassa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan suunnittelutarveratkaisulle on ehdoton luvanmyöntämisestä 137.4§, jossa todetaan, että rakentaminen ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Jälkimmäinen koskee erityisesti hankkeita, joissa lain ympäristövaikutusten arvioinnista mukainen menettely on tarpeen.

Tuulivoimaloiden ja sähköasemien rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista rakennuslupaa. Rakennuslupaa hakee alueen haltija. Luvan edellytys on, että YVA- menettely on päättynyt ja Ilmailulaitokselta on saatu tuulivoimaloille lentoturvallisuuden varmistamiseksi lupa. Ilmailulain (1242/2005) 159§ mukaan yli 30 metriä korkeiden rakennelmien, rakennusten ja merkkien rakentamiseen tulee olla ilmailuhallituksen myöntämä lentoestelupa.

Ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa tarvitaan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa aiheutua lähiasutukselle naapuruussuhdelaissa tarkoitettua kohtuutonta räsytystä. Ympäristölupa-asiassa otetaan huomioon muun muassa voimalasta aiheutuva melu sekä lapojen pyörimisestä syntyvä valon ja varjon liike. Melu- ja liikennevaikutusten selvitykset ovat tärkeitä ympäristöluvan tarpeen arvioimiseksi.

Tuulivoimalaitosten kytkentä sähköverkkoon edellyttää liittymissopimusta. Vähintään 110 kV voimajohtojen rakentaminen edellyttää sähkömarkkinalain mukaista rakentamislupaa energiamarkkinavirastolta. Voimajohtojen rakentaminen edellyttää rakentamis-, tutkimus- ja lunastuslupaa. Maa-alueiden lunastus voimajohtojen rakentamista varten edellyttää lunastuslain mukaista lunastuslupaa valtioneuvostolta.

Teiden ja maakaapeleiden rakentamiseen tarvitaan asianmukaiset luvat. Hankkeen toteuttaminen edellyttää myös sopimuksia maanomistajien tai aluetta hallinnoivan viranomaisen kanssa.

Tuulipuiston hankealueella tai oletetulla vaikutusalueella ei ole Natura-2000 kuuluvia kohteita.

Koska hankkeen ei voida olettaa vaikuttavan haitallisesti Natura-alueiden perusteena oleviin luonnonarvoihin, Natura-arviointi ei ole tarpeen YVA- menettelyn yhteydessä.

Hanke, sen tarkoitus, sijainti ja esitetyt vaihtoehdot

Hankkeena on tuulivoimapuiston rakentaminen Kristiinankaupungin Metsälän alueelle. Tuulivoimapuisto sijoittuisi Kristiinankaupungin keskustan eteläpuolelle ja valtatie 8:n itäpuolelle. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 19 km².

Hankkeen suunnittelua on ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana jatkettu arviointiohjelmassa esitetyn mukaisesti. Vaikutusten arvioinnin tulosten ja asianomaisilta saadun palautteen perusteella hankkeelle laadittiin YVA -menettelyn aikana alkuperäisen, pääasiassa tuulisuusanalyysin ja maanomistusoloihin perustuvan hankesuunnitelman rinnalle toinen sijoitussuunnitelma, jossa huomioidaan lisäksi mm. tuulivoimaloiden vaikutukset alueen virkistyskäyttöön, lomasukukseen sekä luontoarvoihin.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin kaikkiaan kolmea hankevaihtoehtoa, jotka ovat seuraavat:

- **Vaihtoehto 0:** Hanketta ei toteuteta: Tuulivoimapuistoa ei rakenneta ja vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla ja/tai jollain muulla tuotantotavalla.
- **Vaihtoehto 1:** Maksimivaihtoehto, enintään 45 tuulivoimalaitosta toteutetaan Kristiinankaupungin Metsälän alueelle. Hankkeessa on tutkittu 49 voimalapaikkaa. Tuulivoimalaitokset ovat 2-5 MW laitoksia ja tuulipuiston kokonaiskapasiteetti on 90 - 225 MW. Tuulivoimalan tornin korkeus 100 – 140 metriä.
- **Vaihtoehto 2:** Toteutetaan enintään 44 tuulivoimalaitosta Kristiinankaupungin Metsälän alueelle sisämaahan. Tuulivoimalaitokset ovat 2-5 MW laitoksia ja tuulipuiston kokonaiskapasiteetti on 88 - 220 MW. Tuulivoimalan tornin korkeus 100 – 140 metriä.

YVA- menettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Menettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kuulutus ja arviointiselostus ovat olleet virallisesti nähtävillä 4.11.2010 – 9.12.2010 virka-aikana Kristiinankaupungin virallisella ilmoitustaululla: Kristiinankaupungin ilmoitustaululla, Raatihuone, Kristiinankaupunki. Kuulutus ja arviointiselostus oli toimitettu myös kaupungin pääkirjastoon yleisön nähtäville ajaksi 4.11.2010 – 9.12.2010: Kristiinankaupungin pääkirjastossa, Kauppatori 1, Kristiinankaupunki.

Kuulutus ja arviointiselostus on julkaistu myös internetsivuilla www.ymparisto.fi/Isu/yva-vireilla. Arviointiselostus on ollut luettavana myös hankkeesta vastaavan konsultin Ramboll Finland Oy:n internetsivuilla <http://projektit.ramboll.fi/yva/epv/metsala/>

Kuulutus on julkaistu ilmestyvissä sanomalehdissä Pohjalainen ja Vasabladet. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia käsittelevä tiedotus- ja keskustelutilaisuus on pidetty Kristiinankaupungissa (Uttermossa) 18.11.2010.

Arviointiselostuksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: Kristiinankaupungin kaupunki, kaupunginhallitus, Kristiinankaupungin kaupunki Ympäristönsuojeluviranomainen, Österbottens Förbund- Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan museo, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Kalatalous, Fingrid Oyj, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri r.y., Sydbottens Natur- och Miljö r.f..

3. YHTEENVETO SAAPUNEISTA LAUSUNNOISTA JA KANNANOTOISTA

Lausuntoja on saapunut 6 kpl ja mielipiteitä 2 kpl. Ne on alla esitetty osittain lyhenneltynä.

3.1. Lausunnot

Kristiinankaupunki kaupunginhallitus

Lausunnossa todetaan, että kaupunginhallitus kokouksessaan 2.12.2010 on yksimielisesti päättänyt ilmoittaa kaupungin virallisena lausuntona että arviointi ja selostus on tehty ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain ja asetuksen mukaisesti. Suunnitelman ympäristövaikutukset on selvitetty ja arvioitu riittävässä määrin. Kaupungilla ei ole tässä vaiheessa mitään muuta lisättävää.

Kristiinankaupunki ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että jos hanketta ei toteuteta, säästyy maisema eheänä kun ei rakenneta voimaloita, tiestöä eikä voimajohtoja. Linnustollekaan ei aiheutuisi pesimishäiriöitä ja teerien sekä metsojen soidinpaikat säästyisivät kuten myös lintujen ja eläinten mm. liito-oravien ja lepakoiden elinpaikat, myös alueen erityisen suuri luonnon monimuotoisuus säilyisi.

Luonnon näkökulmasta onkin parempi keskittää tuulivoimalat lähemmäksi teollisuusalueita ja tarpeeksi kauas asutuksesta sekä virkistysalueista.

Lausunnossa todetaan, että laaja tuulivoimapuisto käsittäen n. 29 km vähintään 12–15 m leveää uutta tietä sekä 46 m leveän voimajohtolinjan ja tuulivoimalat (45 tai 49 kpl) vaikuttaa moneen asiaan kuten ekosysteemiin ja biotoopeihin (hakkuut vaikuttavat) sekä maan tasaukseen ja luonnon pirstomiseen. Tästä voi syntyä ristiriita valtakunnallisten aluetavoitteiden kanssa, varsinkin jos ei voimajohtolinjan tai tuulivoimaloitten sijoittelussa oteta huomioon paikalliset luontoarvot ja maismaa muutetaan lopullisesti sekä lintujen ja eläinten olosuhteita mikä taas vaikuttaa alueen virkistykäyttöön mm. metsästyksen.

Lausunnossa todetaan, että sähköaseman sijoittaminen alueen eteläosaan merkitsee riskiä isoille linnuille, liito-oraville ja biotoopeille koska sieltä suunnitellaan pitkiä voimajohtolinjoja. Missään ei mainita maakaapeleita.

Lautakunta esittää 1) voimaloitten uudelleen sijoittelua tai poistamista herkiltä alueilta seuraavasti: a) ne voimalat jotka ovat 300 m säteellä petolintujen pesimäpaikkoja ja metsojen soidinpaikkoja uudelleen sijoitetaan, b) ne voimalat jotka ovat lähempänä kuin 100 m liito-oravista ja lehtokurpasta uudelleen sijoitetaan tai poistetaan, c) ne voimalat jotka joutuvat uhanalaisen metsätyypin alueelle uudelleen sijoitetaan tai poistetaan; 2) voimajohtojen uudelleen suunnittelu: a) voimajohtoja ei lähempänä 300 m petolintujen pesimäpaikoista tai metsojen soidinalueista, b) VE1-Stormossen poistetaan. Yhtenä vaihtoehtona voisi olla, että eteläosan voimalat ja sähköasema poistetaan sekä

muut voimalat liitettäisiin pohjoisosan sähköasemaan. Toinen vaihtoehto voisi olla, että VE1A osittain rakennettaisiin maakaapeleilla läpi luonnonsuojelullisesti herkimmät alueet, c) kantalinjaan ehdotetuista voimajohtolinjoista olisi paras 2A, koska se seuraa vanha linjaa, d) liito-oraville ja lehtokurpalle ehdotetaan 100 m etäisyyttä, e) sähkölinjoja ei pidä vetää yli alueita jotka ovat uhanalaista metsätyyppeä.

Perusteluina edellä mainitulle lautakunta esittää:

- YVAN valmistuminen ei saa tarkoittaa sitä, että voimaloitten paikat tai sähkölinjat ovat lopullisia, vaan sijoittelussa ja reittien valinnassa on huomioitava luontoarvot.
- voimalat ja sähkölinjat ovat siirrettävissä, mutta eläinten ja/tai luontotyyppien uuden elinympäristön löytäminen on vaikeampaa.
- suurimman riskin kohtaavat suuret linnut jotka ovat hidasliikkeisiä. Myös heidän hidas elinkierto ja lisääntyminen ovat ongelmallisia ja lisääntymiskehitys voi hidastua.
- s. 120 puuttuu sähköjohtojen linjoilla tehty linnustaselvitys.

Lisäksi lautakunta lausuu seuraavaa:

- metsojen soidinpaikat on kartoitettava ja säästettävä.
- voimaloihin laitettu punainen päivämerkkintä voisi vähentää lintujen törmäysriskiä.
- lintujen pesimäaikana ei rakenneta.
- liito-oravien elinympäristö ja reitit on säilytettävä.
- on tehtävä seurantaselvityksiä, myös lepakoiden.

Perusteluina edellä mainitulle lautakunta esittää:

1. Pesimälintujen selvitykset ovat puutteellisia.
 - metsojen lukumäärä ja soidinpaikat olisi pitänyt kartoittaa aikaisemmin keväällä. Nyt ei tunneta lukumääriä. Soidinpaikalle pitäisi varata 300 ha. Metsot voivat kuolla stressiin jos menettävät soidinpaikan. Ne eivät vaihda soidinpaikka elinikäänään. Tällä voi olla vaikutusta kantaan laajemmaltikin.
 - pesimäaikana olisi myös pitänyt suorittaa tarkempi selvitys pesimälintujen liikkeistä. Pesimälinnut saattavat liikkua useita kilometrejä ravintoa hakemassa. Alueen yli lentää runsaasti lintuja kesäaikaan ja jos havainnot olisi tehty kesällä, olisi saatu tarkempaa tietoa. Täällä olisi voitu soveltaa Band-mallia.
 - lausunnossa on vähätelty suurten petolintujen riskiä törmätä voimaloitten siipiin. Esim. mehiläishaukan reviiiri on n. 1000 ha ja se lentää päivittäin voimaloitten ohi.
 - sivulla 116 mainitaan lähimmän mehiläishaukkapesän yhdestä tuulivoimalasta olevan 300 m, eikä näin ollen häiriintyisi. Todellisuudessa mehiläishaukka on uskollinen kotimetsälleen eikä kotipesälleen. Kanahaukka tulee mitä todennäköisesti luopumaan pesäpaikastaan huoltotien rakentamisen alta pois (s. 114).
2. Muuttolintujen selvitykset ovat puutteellisia.
 - kevät- ja syysmuuton aikaisen inventoinnin ajanjaksot ovat liian lyhyitä, eikä niistä voi vetää johtopäätöksiä. Keväisin ja syksyisin muuttohuiput sijoittuvat sääolosuhteiltaan parhaimmille päiville ja siinä välissä on monta tapahtumaköyhää päivää. Muutaman päivän seurannalla (5-7 päivää) saattaa osua ajanjaksolle jolle ei osu yhtään muuttohuippupäivää. Kevätmuutto tapahtui maaliskoukokuun välisenä aikana ja syysmuutto mm. joutsenen osalta marraskuulle asti. Perusteluna puuttuville havainnoille ei voi olla ettei löydetty tarpeeksi hyvää havaintopaikkaa.
 - kurjet muuttivat vuonna 2009 pääasiallisesti 29.9. Alueella ei silloin tehty selvitystä, vaikka alueen yli lensi arviolta 5000 kurkea. Tämä on vuosittainen tapahtuma ja yksi suurimmista törmäysriskistä. Tänäkin vuonna, 26.9.2010, n. 4000 kurkea lensi yli tai aivan hankealueen

läheltä. Joka vuosi on näitä huippuja, kuten myös se 900 kurjen huippu jota selostuksessa mainitaan. Voiko viitata vuosittaisiin muutoksiin muuttoreiteissä, kun ei tiedetä selvityksen aikana tapahtunut todellinen muuttomäärä?

- ei ole perusteita väittää, että kurjet ja petolinnut lentävät huomattavasti korkeammalla kuin tuulivoimaloitten siivet (s. 113). Selostuksessa ei ole huomioitu lentokorkeuksia, vaikka näin oli tehty linnustoselvityksessä, esim. linnustoselvityksen liitteestä 4, 24.9.2009, selviää että kurkien lentokorkeus on 80–140 m, eli ne olisivat törmänneet lapihin.
- selostuksessa ei ole mainintaa hanhista ja joutsenista. Näitä kuitenkin mitä suurimmilla todennäköisyydellä muuttaa aivan hankealueen läheisyydessä syksyisin, mistä ei ole mainintaa.

Lisäkommenteja:

3. On tehtävä lepakoiden seurantaselvitys, koska YVAssa sitä ei ole tehty. Leveät tiet ja sähkölinjat vaikuttavat pitkällä tähtäimellä negatiivisesti liito-orava kantaan.
4. Tuulivoimapuisto vaikuttaa luonnonmaisemaan, varsinkin päiväsaikaan. Myös myllyjen valaistus poikkeaa normaalista. Teitten leveys ja metsähakkuut pirstottavat maisemaa. "Erämainen" luontomaisema häviää ja tuulivoimalat hallitsevat sekä vaikuttavat ihmisten viihtyvyyteen ja esteettisiin arvoihin. Voimalat ovat teollisuuslaitoksia ja muuttavat "koskemattoman" alueen radikaalisti.
5. Tämä luonnon pirstominen heikentää alueen virkistysmahdollisuuksia ja muuttaa sen luonnetta asumis- ja oleskeluympäristönä, mikä vaikuttaa ihmisten metsästys-, marjastus- ja sienestysmahdollisuuksiin alueella.
6. Metsälän tuulivoimahankkeella on mittavia yhteisvaikutuksia (maisema, linnusto, virkistys jne.) Pohjanmaan muitten hankkeitten kanssa, jos ne toteutuvat maksimissaan.
7. Arviointiselostuksessa arvioidaan, että melulle suositellut arvot vapaa-ajan asutukselle tulevat ylittymään yöaikaan. Meluarvojen alittamiseksi oli vaihdettava asutusta lähimpänä olevat voimalat pienempiin (yleisesti ottaen niistä lähtee vähemmän melua) tai sitten säätämällä (mallit, säädöt) ne niin, että meluarvot alittuvat tai sitten poistamalla nämä voimalat kokonaan. Välkehtiminen, joka vaikuttaa moniin asukkaisiin, on minimoitava.
8. On huomioitava valtakunnalliset yhdyskuntarakenteet ja alueiden käytön tavoitteet ja hankkeen on varmistettava, että valtakunnalliset luontoperintöarvot säilyvät.
9. Mursketta tullaan todennäköisesti ottamaan lähialueilta ja murskausasemia rakennetaan. Tästä seuraa uusia "avohaavoja" lähialueen maisemaan, joten hanke vaikuttaa myös näin epäsuorasti maisemaan.
10. Seurantasuunnitelma on laadittava tarpeeksi pitkälle jaksolle (vähintään 5-10 vuotta), varsinkin linnuston osalta (muutto, pesimä). Seurannassa pitää olla myös miten välkehtivät varjostusefektit vaikuttavat ihmisten terveyteen.

Österbottens Förbund- Pohjanmaan liitto

Pohjanmaan liitto toteaa, että liitto on antanut lausunnon arviointiohjelmasta 15.4.2009, jossa se esitti muutamia täydennystarpeita, jotka koskivat lähinnä arviointiohjelman kohtia 4-6. Liiton mielestä arviointiselostuksessa on suurelta osin otettu huomioon ne asiat, jotka liitto lausunnossaan esitti samoin kuin yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämät korjaus- ja täydennystarpeet. Arviointiselostuksesta ilmenee liiton mielestä pääosin ne asiat, jotka ympäristövaikutusten arviointinettelystä annetun YVA -asetuksen 10 §:n mukaan on esitettävä.

Arviointiselostus liitteineen on liiton mielestä hyvin laadittu, mutta havainnekuvia olisi ollut hyvä esittää muistakin ilmansuunnista kuin kaakosta (Sandvik) ja koillisesta (Uttermossa).

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tarkasteltu 2 vaihtoehtoa. VE2: Hanke toteutetaan päivitetyhän hankesuunnitelman mukaisesti. Siinä alkuperäisestä suunnitelmasta on poistettu viisi tuulivoimalaa ja viiden sijoituspaikkaa on hieman muutettu. Tuulivoimapuistoalueelle sijoitetaan kaikkiaan 44 tuulivoimalaa, kooltaan 2-5 MW, kokonaiskapasiteetti 88–220 MW.

Liiton mielestä tarkasteltujen vaihtoehtojen määrä on periaatteessa riittävä, mutta käytännössä vaihtoehdot ovat hyvin samanlaiset. Myöskään VE1:stä ei saa selkeää käsitystä, koska kartalla on osoitettu 4 tuulivoimalan paikkaa enemmän kuin mitä vaihtoehdossa esitetään enintään toteutettavaksi.

Syyskuussa 2010 valmistunut selvitys "Uusiutuvat energiavarat ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla" on lähtömateriaalia Vaihekaava 2:lle. Selvitys on laadittu ns. Ei-alue analyysi menetelmällä ja lopputulokseksi on saatu 28 maakuntakaavan tuulivoimala-alueeksi suositeltavaa maatuulivoima-alueita. Alueet on jaoteltu vielä A:n (ensisijaisesti suositeltava alue, alue soveltuu hyvin maakuntakaavan tuulivoimala-alueeksi) ja B:n (toissijaisesti suositeltava alue, alue soveltuu varauksin maakuntakaavan tuulivoimala-alueeksi). Selvityksellä ei tutkittu varsinaista alueiden soveltuvuutta tuulivoimatuotantoon, vaan pyrittiin löytämään teknistaloudellisesti soveliaita alueita, joilla merkittävien vaikutusten ilmenemisen todennäköisyys olisi vähäisin.

Hankealue sijoittuu osittain kahdelle "Top 28 alueeseen" sisältyvälle alueelle eli kohteen nro 26 (Metsälä) eteläiselle osalle ja tämän eteläpuolelle sijoittuvalle kohteelle nro 28 (Norrviken). Top 28 listalla Metsälän (nro 26) eteläinen osa on listalla kahdeksantena luokituksella A (ensisijaisesti suositeltava alue, alue soveltuu hyvin maakuntakaavan tuulivoimala-alueeksi) ja Norrviken (nro 28) yhdentenätoista luokituksella B (toissijaisesti suositeltava alue, alue soveltuu varauksin maakuntakaavan tuulivoimala-alueeksi). Lilla ja Stora Sandjärvet jakavat kohteen kahdeksi erilliseksi alueeksi (nrot 26 ja 28). Ei-analyysin perusteella (Ei-alueille määrättiin tietyt puskurit: mm. taajamat ja kylät 1000m, asunnot em. ulkopuolella 500m) on Lilla ja Stora Sandjärvien ympäristö jäänyt ns. valkoiseksi alueeksi.

Sähkönsiirron osalta YVA:ssa on tarkasteltu kahta linjausvaihtoehtoa sähköasemien yhdistämiseksi ja kahta vaihtoehtoa pohjoisen sähköaseman kytkemiseksi valtakunnan verkkoon.

Lopuksi liitto toteaa lausunnossaan, että jatkosuunnittelussa tuulivoimapuiston osayleiskaavaa laadittaessa on lähtömateriaalina hyvä ottaa huomioon myös Pohjanmaan liiton Vaihekaava 2 var-ten tehty selvitys, koska se on Vaihekaava 2 luonnosvaiheen lähtömateriaalia.

Fingrid Oyj

Lausunnon esittäjä toteaa, että Fingrid Oyj ja EPV Tuulivoima Oy ovat käyneet keskusteluja tuulivoiman liittämistä. Tällä hetkellä ei EPV Tuulivoima Oy:n suunnittelemaa tuulipuistoa ole suunniteltu liitettävän ympäristöarviointiselostuksessa esitetystä kantaverkkoon, vaikka siinä mainitaan sähkönsiirtojen johtaminen kantaverkkoon pohjoisemmalta sähköasemalta ns. Kristiina - Ulvila voimajohtoon.

Fingrid Oyj:n YVA – menettely Tahkoluoto – Kristiinankaupunki 400 kV voimajohtodolle päättyi ke-väällä 2009 ja hanke on parhaillaan yleissuunnitteluvaiheessa, jossa määritellään voimajohtodon tarkempi tekninen rakenne ja pylväspaikat. Nykysuunnitelmien mukaan ko. alueelle ei kuitenkaan tulevaisuudessa sijoitu kantaverkon 110 kV voimajohtoja, joihin tuulivoimapuisto voitaisiin liittää. Kantaverkon uusittavaan pylväsrakenteeseen ei voi jälkikäteen enää lopullisen suunnittelun ja rakentamisen "lisätä" uusia virtapiirejä. Fingridin näkemys sivulla 37 uuden 110 kV voimajohtodon sijoittamisesta alaorien oli viime syksyn suunnitteluvaiheessa vielä mahdollista.

Fingrid lausui jo ympäristövaikutusten arviointiohjelmavaiheessa, ettei alueen siirtoverkossa ole tuulivoimapuistolle riittävää sähkön siirtokykyä. Lisäksi tuolloin jo ympäristövaikutusten selvittämistä vaikeutti se, että sähkönsiirtoyhteyksien käytännön toteutus oli avoin.

Arviointiselostuksen sivulla 36 (kuva 6 – 7) osoittamalla tavalla tuulipuistoa ei voi liittää kantaverkoon, vaan se tulee Fingridin näkemyksen mukaan liittää Kristiinankaupungin uudelle 400 kV sähköasemalle omalla voimajohdolla. Yhtiöllä ei ole muuta huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Suomen luonnonsuojeluliitto Pohjanmaan piiri ry

Lausunnon esittäjä toteaa, että hankkeen YVA -selostus on tehty kokonaisuudessaan laajasti, luontoselvityksiin on panostettu paljon ja kaikilta voimalakohteilta on hyvät kuvaukset sekä runsaasti valokuvia. Myös karttaesitykset ovat pääosin hyviä.

Metsälän tuulivoimahankkeen ongelmana on kuitenkin sen vaikutus alueellisesti suureen ”erämaiseen” alueeseen. Koko hankealue on lähes asumaton, kallioista ja kohoavaa rannikkoaluetta, jossa on paikoin runsaasti vapaa-ajanasutusta sekä monia pieniä ja suuria järviä sekä luonnontilaisia soita. Vaikka alue onkin pääosin metsätalousmaata, on se asumaton ja laaja metsäinen seutu, joka on luonnoltaan varsin monipuolinen ja vaihteleva. Tuulivoimahanke pirstoo aluetta myllyjen, sähkölinjojen ja huoltoteiden verkostolla.

Alueella elää ainakin 16 eri tavoin suojeltua lintulajia, erityisen tärkeänä aluetta tulee pitää kehrääjän osalta, joka saattaa häiriintyä alueen rakentamisesta voimakkaasti. Alueelta on tavattu myös useita haukka- ja pöllölajeja. Metson häiriintyminen ainakin hankkeen rakennusaikana on todennäköistä.

Useat voimalat ovat suunniteltu kallioalueelle. Rakennuspaikoista ainakin 15 kohdetta oli sellaisia, joiden ei nähdä ensisijaisesti olevan rakennuspaikkana sopiva kohde. Pääosa näistä on vähäpuus-toisia kallioalueita, jotka ovat myös metsälain 10§ kohteita. Myös kohteet, joiden läheisyydestä on tavattu kehrääjää, liito-orava tai muu luonnonarvoiltaan merkityksellinen elinympäristö, kuten tuore kangas tai vastaava alue – ei suositella rakennuspaikaksi.

Selvityksessä mainitaan useaan otteeseen, että alueelta ei ole selvitetty lepakoita lainkaan, paitsi satunnaisten havaintojen pohjalta esim. lintulaskentojen yhteydessä. Lausunnon esittäjän mielestä lepakkoselvityksien tekeminen hankealueelta on välttämättömyys, koska lepakoilla on todettu olevan törmäysriski tuulivoimaloihin. Lepakkolajeissa on myös useita uhanalaisia lajeja, joiden suojelu täytyy pysyä suotuisana. Metsäalueilla on myös mahdollista, että lepakoita pesii ja talvehtii rakennusten ja kolopuiden lisäksi alueen kalliossa ja kivikoissa, sopivissa onkaloissa.

Mökkiasutuksen läheisyydessä yksi haitallinen tekijä saattaa olla melu, joka on määräysten vastainen vapaa-ajan asutuksen osalta, mikäli myllyjä rakennetaan liian lähelle vapaa-ajan asutusta. Meluraja 45dB on varsin alhainen vapaa-ajan asutuksen osalta. Useat voimalat ovatkin lausunnon esittäjän mielestä liian lähellä mökkiasutusta.

Tutkitulla liito-orava-alueella 4 leikkaa suunniteltu tielinja liito-orava-alueen. Lausunnon esittäjä toteaa, että tielinjausta tulee tarkentaa.

Johtoreitin linjaus Stormossenin suoalueen laidalta pohjoiseen ja aina Lilla ja Stor Sandjärvin välis-tä Tönijärven eteläpuolelta Isojoelle on ongelmallinen. Lausunnon esittäjän mielestä olisi ehkä edukkaampaa rakentaa etelästä ja pohjoisesta erikseen oma linja suoraan laajempaan verkostoon.

Vaikka hankealue onkin pääosin metsäalueella, on sen kummallakin puolella asutusta tai vapaa-ajanasutusta, sekä monia merkittäviä luonnon kannalta tärkeitä alueita, kuten em. järvet ja Stormossen, jotka kaikki ovat hankealueen ulkopuolella, mutta aivan välittömässä läheisyydessä joko voimaloiden tai sähkönsiirron osalta.

Lausunnon esittäjä toteaa, että on huomioitava, että Töyrenkeidas – Tönijärvi – Stor Sandjärv – Lilla Sandjärv - Stormossen -alue muodostaa laajan virkistysellisen alueen, jossa liikkuu ihmisiä luonnossa sekä pihamaillaan. Tämän alueen erämainen tärkeys nousee tuulivoimahanketta vastaan eniten. Varsinaisella hankealueella avokallioiset metsät ovat tärkeitä elinalueita monille lajeille. Laaja asumaton seutu tulee muuttumaan ja pirstoutumaan tuulivoimahankkeen edetessä.

Sydbottens Natur och Miljö r.f.

Lausunnon esittäjä toteaa, että heidän lausuntonsa koskee tuulivoimaloitten sijoittelua ja luontoselvityksiä. Seuraavassa käsitellään voimaloiden sijoitteluun ja voimalinjoihin liittyvää.

Säästääksemme arvokasta luontoa ja vaaliaksemme luonnon elävää monimuotoisuutta sekä uhanalaisia lajeja on tuulivoimalat 3, 4, 6, 12, 18, 19, 26, 28, 31, 35, 40, 41 ja 45 poistettava, jolloin säästyy luonnonarvokasta metsä-, kallio- ja suoaluetta, mm. liito-oravan, metson ja kehrääjän elinympäristöt on turvattava. Metsälinnuille ovat luonnonmukaiset kallioalueet tärkeitä. Kehräjä taas viihtyy mäntykankailla missä on harvakseltaan puita.

Lausunnon esittäjä toteaa, että voimalinjat 1A ja 1B eivät ole hyväksyttäviä, koska niitten johdosta iso alue hankealueen ulkopuolella pirstoutuu ja tärveltyy. He ehdottavat eteläisen osan (voimalat 32–40, 45–47) poistamista hankesuunnittelusta, jolloin voimajohtolinjat poistuvat ja myös niitten ympäristöhaitat vähenevät huomattavasti.

Lausunnon esittäjä toteaa, että linnustaselvitys on puutteellinen ja mm. metsojen lukumäärä sekä soidinpaikat olisi pitänyt kartoittaa aikaisin keväällä. Metsot voivat kuolla stressiin jos menettävät soidinpaikan. Tällä voi olla vaikutusta kantaan laajemmaltikin.

Pesimäaikana olisi myös pitänyt suorittaa tarkempi selvitys pesimälintujen liikkeistä. Alueen yli lentää myös lintuja jotka pesivät alueen ulkopuolella, kuten kalasääkset, merikotkat, haukat, tiiraat, lokkilinnut sekä mahdollisesti myös merilintuja, näillä kaikilla on suuri riski törmätä voimaloitten siipiin.

Muuttolintujen selvitykset ovat puutteellisia ja tarkasteluajanjaksot ovat liian lyhyitä, eikä niistä voi vetää johtopäätöksiä. Kevätmuuton olisi pitänyt tapahtua maaliskoukokuun välisenä aikana ja syysmuutto marraskuulle asti, esim. kurjet muuttivat vuonna 2009 pääasiallisesti 29.9 ja alueen yli tai sen lähistölle lensi arviolta 5000 kurkea. Arviointiselostuksessa ainoastaan 900 kurjen arvioitiin sivuuttaneen hankealuetta.

Voimajohtoalueille ei ole tehty linnustaselvitystä, kun näiltä alueilta puuttuvat havainnot linnuista (ei edes soidinpaikat tai kehrääjä esiintymät), liito-oravista jne. on perusteltua että eteläinen tuulivoima-alue sekä voimajohtoalueet poistetaan suunnitelmista, kun aluetta suunnittelevat tahot eivät edes tunne alueen luontoarvoja, tämä olisi varovaisuusperiaatteen mukaista.

Lausunnon esittäjä toteaa, että tehty lepakkotarkastelu elinympäristö-tasolla on riittämätön. samaa koskee saukon esiintymistä ja selvityksiä sekä myös petoeläinten ja mahdollisen majavan esiintymistä alueella. Nämä puutteelliset selvitykset pitää täydentää asianmukaisilla, tieteellisillä ja puolueettomilla selvityksillä.

Lopuksi lausunnon esittäjä toteaa, että poistamalla eteläisen tuulivoimala-alueen (tuulivoimalat 32–40, 45–47) voimalat kokonaan sekä voimalinjat 1A ja 1B ja voimalat 3, 4, 6, 12, 18, 19, 26, 28, 31 ja 41 niin hankkeen ympäristövaikutuksia voitaisiin huomattavasti vähentää.

3.2. Mielipiteet

Mielipide 1

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on tutustunut Metsälän Tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnokseen sekä myöhemmin syksyllä valmistuneeseen YVA -selvitykseen.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että huomasi YVA -selvitystä tutkiessaan osan matkan varrella antamistaan tiedoista kulkeutuneen eteenpäin. Tämä näkyy valmistuneessa osayleiskaavaluonnoksessa, joka on tehty vaihtoehto 2:n pohjalta. Vaihtoehto 2 tyydyttää mielipiteen esittäjää, joskin siltäkin osin melu-, ja varjostusasiat askarruttavat.

Mielipiteen esittäjä toteaa, ettei hyväksy yksityistiensä ottamista käyttöön hankkeeseen liittyen, eikä hyväksy minkäänlaisia muitakaan teitä palstalleen. ***Siitä muodostuisi kohtuutonta häittoa***, joka on yksityiskohtaisemmin eriteltynä tämän vastineen myöhemmissä osioissa, sekä aiemmissa antamissa selvityksissä.

Vuoden 2009 kesällä, EPV:n edustaja virallisessa kokouksessa vastasi selkeästi, ettei pakkolunastusmenettelyä maanomistajaa kohtaan tulla käyttämään. Lisäksi EPV:n projektipäällikkönä toiminut Timo Orava vastasi mielipiteen esittäjälle sähköpostissaan mm. EPV:n ”ottavan huomioon hänen arvonsa myllyjen sijoittelussa”. Timo Orava ja mielipiteen esittäjä kävivät 5.11.2008 sovituksi paikalla tarkastelemassa kohteita, joihin olisi myllyjä tulossa, mikäli mielipiteen esittäjä allekirjoittaisi. Mielipiteen esittäjä sai vuoden 2008 marraskuussa sopimuspaperit, jossa selvästi hänen tulkintani mukaan, sopimuksen allekirjoittanut maanomistaja hyväksyi ja sitoutui luovuttamaan EPV:lle määrääjäksi mm. tarvittavia tienrakennusoikeuksia maa-alueellensa ja hyväksymään mahdolliset teiden rakentamiset palstalleen. Hän ei kuitenkaan tuota sopimusta ole allekirjoittanut. Teiden rakentaminen mielipiteen esittäjän palstalle olisi turhaa siksikin, koska suunnitellut myllyt sijaitsisivat, joita varten tiet rakennettaisiin ja hänen tiensä käyttöön otettaisiin, joka tapauksessa aivan liian lähellä virkistys-, ja elinkeinotoimintaan käytettävää mielipiteen esittäjän metsämökkii, (*josta on kuva YVA-arviointiselostuksen sivulla 66*) sekä mielipiteen esittäjän mielestän myös muita läheisimpiä asutuksia. Niin ikään vaihtoehto ykkösessä, voimalaitos nro: 19 on siis aivan mahdoton hyväksyä, tämän sijainnin vuoksi! Lisäksi myllyt nro: 18 ja 25 (jotka ovat myös VE 2:ssa) sijoittuvat metson soidinpaikalle tai sen välittömään läheisyyteen, näin on kolme eri metsästäjää mielipiteen esittäjälle kertonut.

Mielipiteen esittäjän kanta, on ehdottoman kielteinen, hänen palstaansa kohdistuvien tiesuunnitelmien osalta ja hän vaatii täten hylättäväksi vaihtoehto 1:n, kielteinen kanta em. perustuu luonnon-suojelullisiin, elinkeinotoiminnallisiin, virkistyksellisiin sekä turvallisuusnäkökulmapohjaisiin perusteisiin.

LUONNONSUOJELULLISET PERUSTEET TIIVISTETYSTI

Metson elinympäristöt käyvät vuosi vuodelta pirstaloiduimmiksi. Tuleva tuulivoimapuisto tulee valitettavasti suurelta osin tuhoamaan ainutlaatuisen, rakentamattoman, monimuotoisen, ”ikäikäisen” metsäläläisen ”kallioita kasvavan” ja metsojen kautta aikain erityisesti suosiman ylänköseudun. Mielipiteen esittäjän toive ja keskeinen pyrkimys on saada pelastettua tuolle lajille rauhallisia elinpiirejä/alueita, jossa sen olisi mahdollista jatkaa lajiaan ja näin ollen jäljelle voisi jäädä metsolle aidosti elinkelpoisia elinalueita.

Teiden lisärakentaminen ja liikenteen lisääntyminen, keskeisillä metson suosimilla maastoalueilla, soidinpaikoilla, soidinalueilla sekä niiden läheisyydessä, olisi juuri näiden elinpiirien tuhoamista.

Mielipiteen esittäjällä ***on vaikea kuvitella EPV Tuulivoiman haluavan profiloitua harvinaistuneen lajin, kuten metson soidinpaikkojen ja sen suosimien elinpiirien tuhoamiseen. Tämä sopisi erinomaisen huonosti uusiutuvaa energiaa tuottavan yrityksen imagoon!***

Useat metsästäjät ovat hänelle kertoneet, että soidinpaikka sijaitsee lähellä hänen palstaansa, jossain sen etelänpuoleisen rajan läheisyydessä. Metson ns. päiväreviirihän on n. 1km suuntaansa soidinpaikan keskuksesta.

Mielipiteen esittäjän metsässä on paljon metsoesiintyvyyttä. Parin vuoden tauon jälkeen hän huomasi ilokseen taas tänä vuonna loppukesästä poikasiakin muutamaan otteeseen metsätiellään. Tie on kokonaan omalla rahalla tehty ja se on maksanut paljon. Tie on vähäisessä käytössä ja aina, kun mielipiteen esittäjä on poissa palstaltaan, portti on suljettuna, eli metsoilla on pääosin rauhalli-

set ajat.

Salametsästys esim. autosta käsin, ei tässä nykyisessä tilanteessa onnistu. Roskaamista ja romujen tuontia ei myöskään nykytilanteessa esiinny.

ELINKEINOTOIMINNALLISET PERUSTEET TIIVISTETYSTI

Mielipiteen esittäjän omassa hallinnassa oleva tie on korvaamattoman tärkeä seuraavista syistä johtuen:

Mielipiteen esittäjä harjoittaa ja suosii pehmeää metsätaloutta, ja on suuntautumassa pääosin myytävän polttopuun valmistukseen. Hänellä on isohkoja halko-, ja klapivarastoja tien varrella. Mikäli tie olisi yleisessä käytössä, vaivannäön tulokset saattaisivat kulkeutua väärin käsiin. Vilkastunut liikenne myös kivipölyttäisi em. halot, josta olisi haittaa jatkokäsittelyssä.

Mönkijä, jolla mielipiteen esittäjä kuljettaa puita metsästään, tulisi laitton kulkuväline omalla tiellä, vaihtoehto 1:n tapauksessa, koska tie muuttuisi yleiseksi tieksi, joka vaatisi rekisteröinnin mönkijälle. Tietojen mukaan se tulisi maksamaan 4-5000 euroa, koska rekisteröinnin hinta määräytyy kuutioiden mukaan. Lisäksi yleisen tien tapauksessa saattaisi syntyä tilanne, jolloin mielipiteen esittäjä ei pääsisi palstalle tai sieltä pois, mahdollisesti tiukan aikataulun vielä ollessa kyseessä, lastaavan puutavara-auton lastatessa kuormaa ja estäen näin ohi pääsyn pitkäksi ajaksi.

Palstaan ei kohdistu minkäänlaisia rasitteita ja se on ollut yksi keskeinen syy, miksi mielipiteen esittäjä rakennutti tien.

Mielipiteen esittäjä on kiinnostunut tulevaisuudessa myös vuokraamaan tuota metsämökkiä, koska muutamat henkilöt jo sitä mahdollisuutta ovat kyselleet.

Verotoimistoon mielipiteen esittäjä otti yhteyttä muutama vuosi sitten ja kysyi mahdollisuutta vaihtaa metsämökki vapaa-ajan asunnoksi. He esittivät, että "voithan sinä vuokrata sitä nytkin ja se on edelleen metsätalouden alemman kiinteistöverotuksen piirissä". Laki menee niin, että mikäli metsämökki on 50,1%:sti taukotupana metsätaloudessa, niin 49,9%:sti sitä voidaan käyttää vuodessa esim. vuokramökkinä ja kiinteistöverotusta ei tarvitse muuttaa.

Luonnollisesti yleinen tie palstalla romahduttaisi tämän elinkeinomahdollisuuden jokseenkin totaalisesti. Myös lähellä olevat tuulimyllyt, melu ja varjostusvaikutuksineen aiheuttaisivat saman.

Mielipiteen esittäjän mielestä omalla rauhallisella tiellä kävely ja ideointi ja sen jälkeen esim. metsämökissä tapahtuva kirjallinen toteutus paperille tai kannettavaan, mahdollistuvat nykyisessä tilanteessa. Ei ole häiriötekijöitä liikenteen tai melun muodossa tällä hetkellä. Hän haluan näin olevan jatkossakin.

Maakaapelireittien osalta mielipiteen esittäjä toivoo, että 20 kV maakaapelireitti, rengassyöttöpauksessa, ei kulkisi palstallaan, niin kuin ei muitakaan kaapelimalleja.

VIRKISTYKSELLISET ARVOT

Metsäpalsta mökkeineen, puutarhoineen tarjoaa mielipiteen esittäjälle ja hänen vaimolleen virkistystä lukemattomin eri tavoin. He nauttivat luonnon ilmiöistä ja sen hiljaisuudesta. He marjastavat, sienestävät yms. Metsämökin sijainti on suunniteltu juuri hiljaisuuden ja rauhallisuuden tavoitteeseen. Vaihtoehto 1 tuhoaisi kaiken tämän edellä mainitun. Vaihtoehto 2 on paljon parempi vaihtoehto, joskin voimalaitosten 18, 25 ja 20 melu-, ja varjostushaitat askarruttavat. 40 dB lisää ääntä huolestuttaa.

TURVALLISUUSNÄKÖKULMAT

Vaihtoehto 1, jossa tieni olisi yleisessä käytössä, loisi vaaratilanteita esim. mönkijän kohdatessa toisen ajoneuvon. Lisäksi kesäaikaan alueen rutikuiva maasto lisäisi tulipalon mahdollisuutta, joka

metsätieni varrella, autosta ulos heitetyn tupakan muodossa, saattaisi aiheuttaa alueella tulipalon. Samaan aikaan saattaisin olla yöpymässä mökissäni.

Mielipide 2 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että eivät kokonaisuutena vastusta hankkeen toteutumista, mikäli seuraava huomioidaan.

Mielipiteen esittäjät ovat pettyneitä hankevastaavan menettelystä asukkaita kohtaan hankkeen edetessä, koska luvattu yhteydenpito vapaa-ajan asukkaisiin (yhteensä n. 20 perhettä) ei ole toteutunut. Vapaa-ajan asumiseen on vuosien aikana sijoitettu rahaa ja saatettu asuminen sille tasolle että voi asua ja nauttia ympäristön rauhasta, hiljaisuudesta ja luonnon läheisyydestä. Tässä ympäristössä kuluu puolet viettämästä ajasta. Alueella on vain muutama järvimiljö ja sitä ei haluta tuhota tuulivoimaloiden sijoittamisella, joten mielipiteen esittäjät haluavat puuttua melu- ja näköhaittoihin, joka on heidän pihastaan ja olohuoneestaan katsottuna tyrmäävä ja lohduton. Heille muodostuu myös heijastus- ja varjostushaittoja, koska asunnot sijaitsevat auringon ja voimaloiden välissä eikä välissä ole luonnollisia esteitä joka vaimentaisi haittoja. Puhelin- ja tietoliikennehaittoja on esitettävä, koska niiden toimivuus on elintärkeää kun perheessä on vaikeavammaisuutta.

Mielipiteen esittäjien mielestä arviointiselostuksessa on väheksytty lintujen muuttomäärää ja lintujen kevät- ja syysmuutolle aiheutuva haitta. Varsinkin kurjet ja hanhet muuttomatkalla järven yli ovat vaarassa. Alueella on paljon vesilintulajeja sekä runsaasti metsoja, teeriä, pyitä ja riekkoja. Lisäksi on useita tikkalajeja, töyhtöhyyppejä, taivaanvuohia ja lehtokurppia, sekä paljon haukkoja, pöllöjä, jopa kotkia ja kalasääksiäkin. Keväisin tietyllä alueella näkee jopa 30–50 yksilön teeriparvia soidinpaikalla, myös kurjet esittävät tanssia samalla seudulla ja syksyllä ne kokoontuvat monisatapäisinä laumoina haikaroitten kanssa siellä. Alueella on myös lepakoita. Mielipiteen esittäjät toteavat, että voimaloiden uudelleensijoittelulla (kohteita löytyy alueelta, joissa haitat ovat pienemmät) ja siirtämällä lähimpänä asumuksia sijaitsevat voimalat etäämmälle sekä lähimpien voimaloitten napakorkeuksia ja tehoja pienentämällä pystytään ylläkkuvattuja haittoja huomattavasti vähentämään.

Mielipiteen esittäjät haluavat varata itselleen oikeuden myöhemmin hankkeen toteutuessa esittää korvausvaatimuksia mahdollisista ympäristöarvojen menetyksistä (kiinteistön arvonalennus mm.) ja terveyshaitoista. Perheissä on migreeniä ja ei ole tietoa miten melu ja välkehdintä saattaa vaikuttaa siihen.

Mielipiteen esittäjät puuttuvat myös tuulivoiman hyötyalueelle syntyvästä hyödystä voimayhtiölle, joka heidän mielestään pitäisi myös näkyä jonkinasteisena hyötynä alueen asukkaille joilla on kiinteistö tai maa-alue hyötyalueella. He varoittavat etukäteen, että tulevat vaatimaan lähimpien voimaloitten sulkemista, jos melutaso nousee huomattavasti.

Lopuksi he esittävät, että voimalat 14, 15, 20, 21, 22, 23, 43 ja 44 siirretään Stormossenin itäpuolelle. Alue on maastollisesti ylempänä kuin voimalat 15, 22 ja 23 nykyisessä suunnitelmassa. Alueella on olemassa oleva tiestö ja voimajohtovaihtoehto 1B kulkee alueen läpi. Alueella voimalat eivät olisi haitaksi ainakaan ihmisille ja järvimaisema sekä vapaa-ajan asumiselle aiheutuvat haitat saataisiin huomattavasti lievemmiksi.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Koko Suomen länsirannikolla on suunnitteilla tuulivoimahankkeita, ja yhtenäinen tarkastelu ja varsinainen järjestelmällinen tutkimus sen ympäristövaikutuksista puuttuu. Aiemmassa rannikkoa koskevassa ympäristöministeriön ja maakuntien liittojen selvityksessä tuulivoimalle soveltuvista alueista on jossain määrin käsitelty ympäristönäkökulmaa, mutta konkreettisia hankkeita ja niiden toteutamismahdollisuuksia ajatellen tarpeen olisi laajempi ja tieteellisempi selvitys sekä tutkimushankkeet monestakin ympäristövaikutuksesta ja niiden yhteisvaikutuksista pitkin koko rannikkoa.

Lisäksi olisi tarpeen rannikkoa koskevan linnustoselvityksen laatiminen, kalastukseen ja kalakan-toihin liittyvät laajemmat selvitykset jne. ja näiden tietojen ylläpidon ja seurannan järjestäminen. Pohjanmaan liiton laatimassa vaihekaavassa tarkastellaan energiakysymystä, mm. tuulivoimaa selvitetään. Vaihekaavan luonnosvaihtely, joka aloitettiin 2011, on määrä syksyllä 2011 saattaa päätökseen. Kaikki tämä edistäisi hankekohtaisten ympäristöarviointien prosesseja ja tuloksia tuulivoima- ja samalla osaltaan muissakin rannikon hankkeissa.

Yhteysviranomaisen tehtävänä on lausunnossaan arvioida onko arviointiselostuksessa esitetty tarpeellisessa määrässä YVA – asetuksessa (713/2006, 10 §) mainitut kohdat.

EPV Tuulivoima Oy:n Kristiinankaupungin Metsälän tuulivoimapuistoon liittyvä ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA - asetuksen 10 § mukaiset sisällölliset vaatimukset.

Arviointiselostusta voidaan pitää riittävän yleistajuisena ja havainnollisena. Siinä käsitellään 10 § 1—11 kohdassa esitetyt asiat. Arviointiselostuksesta löytyy myös selkeä ja informatiivinen tiivistelmä sekä erillinen liiteosa jossa on yhteysviranomaisen lausunto YVA ohjelmasta, kuvaukset tuulivoimaloiden sijoituspaikkojen luontotyypeistä ja kasvillisuudesta, linnustoselvitys ja asukaskysely.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue kuitenkin edellyttää, että lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt asiat huomioidaan jatkosuunnittelussa sekä tulevaisuudessa mahdollisissa lupakäsittelyissä.

Hankekuvaus

Hankkeen taustaa ja merkitys on kuvattu samoin sähkönsiirron eri reittivaihtoehdot, hankesuunnitelmaa suuruusluokkien osalta, ja periaatepiirros 2 MW, 3 MW ja 5 MW voimalayksiköistä on esitetty. Hankekuvaus on tiivis ja helppolukuinen. Teknisen kehityksen mahdollistamat uudet tuulivoimalatyypit on myös esitetty.

Arviointiselostuksen valmistelun aikana on valmistunut Suomen Tuuliatlas ja tuulisuus esitellään osiossa "Tavoitteet ja suunnittelutilanne". Hanke on saanut uuden vaihtoehdon.

Liittymistä muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin on tarkasteltu sekä omasta lähtökohdasta että myös muitten tuulivoimayhtiöitten osalta lähiseudulla sekä toteutuneet että aluevaraukset on esitetty.

Koko tuulivoimasektorin kannattavuuteen yleisesti ottaen vaikuttavia seikkoja olisikin syytä ollut tuoda esiin YVA- selostuksessa selvemmin. Tilanne kun on muuttumassa poliittisen päätöksenteon kautta ja Suomessa otetaan käyttöön syöttötariffi järjestelmä uusiutuvalle energialle mm. tuulivoimalle.

Vaihtoehtojen käsittely

Vaihtoehdot on kuvattu hyvin osiossa 6, "Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus". Positiivista on, että esitetyissä kuvissa näkyvät tuulivoimaloiden sijoituspaikat, sähköasemat sekä tievaihtoehdot. Vaihtoehdot ja niiden vertailu on keskeinen osa YVA- prosessia.

Yhtenä vaihtoehtona on myös YVA - lain vaatima vaihtoehto VE 0. Vaihtoehtojen muodostaminen ja tarkastelusta pois jätetyt vaihtoehdot on selostettu. Näiden kriteerien muodostamisperusteluja on selostettu myös riittävästi.

Palautteissa on esitetty, että poistamalla eteläisen tuulivoimala-alueen (tuulivoimalat 32–40, 45–47) voimalat kokonaan sekä voimalinjat 1A ja 1B ja voimalat 3, 4, 6, 12, 18, 19, 26, 28, 31 ja 41 niin hankkeen ympäristövaikutuksia voitaisiin huomattavasti vähentää. Arvokasta luontoa ja luonnon elävää monimuotoisuutta sekä uhanalaisia lajeja että luonnonarvokasta metsä-, kallio- ja suo- aluetta, mm. liito-oravan, metson ja lehtokurpan elinympäristöt voitaisiin tällöin turvata. Metsälinnuille ovat luonnonmukaiset kallioalueet tärkeitä. Kehräjä taas viihtyy mäntykankailla missä on harvakseltaan puita.

Mielipiteissä on esitetty, että voimala nro 19 poistetaan. Lisäksi myllyt nro: 18 ja 25 (jotka ovat myös VE 2:ssa) sijoittuvat, metson soidinpaikalle tai sen välittömään läheisyyteen ja olisi syytä harkita niiden poistamista.

Yhteysviranomaisen katsoo että näihin seikkoihin, tuulivoimaloiden sijoittamiseen ja lukumäärään, on syytä kiinnittää huomiota jatkossa. Yhteysviranomaisen pitää kuitenkin positiivisena, että jo selostuksen tekovaiheen yhteydessä on poistettu yksi tuulivoimala (nro 45), koska se sijoittui luonto-olosuhteiltaan erittäin herkälle alueelle. Hankevaihtoehto 1 kuvassa on jostain syystä tuulivoimaloitten 12, 16, 17, 44 ja 49 kohdalla jäänyt tiestö pois. Voimaloitten rakentaminen ja huolto voisi olla vähän hankalaa ilman tiestöä. Onneksi tämä asia on kunnossa VE2:ssa.

Yhteysviranomaisen toteaa, että VE2 on huomattavasti parempi vaihtoehto ja pitää hyvänä että se on valittu yleiskaavan suunnittelun lähtökohdaksi. Hyvä siinä on myös, että vaihtoehdossa voimala nro 19 on poistettu koska se oli aivan liian lähellä vapaa-ajan asuntoa (Kuva 9-2, sivulla 66) alun perin.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Nykytilan kuvaus on esitetty arviointiselostuksessa huomattavasti tarkennettuna arviointiohjelman suunnitelmasta. Olemassa olevien selvitysten hyödyntäminen on luonnollisesti tarkoituksenmukaista, mutta on perusteltava, että käytetty materiaali soveltuu juuri tämän hankkeen vaikutuksen selvittämiseen. Selvitysten ajantasaisuuden tarkistaminen onkin aina tarpeen.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön kohdassa, kuntakaavoituksen tavoitteista on kerrottu kappaleessa 9.1, jossa todetaan mm. että alueella on rantayleiskaavoitettuja kohteita ja kappaleessa 9.2 sanotaan että kaupunki on aloittanut alueen osayleiskaavoittamiseen. Maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jossa yleiskaavoitusta koskevaa säännöstöä on tarkoitus muuttaa niin, että tietyin edellytyksin rakennuslupien käsittely voi suoraan perustua yleiskaavaan, on eduskuntavaliokunnan käsittelyssä. Nykyinen laki vaatii asemakaavaa hankkeissa joissa on todettu että niillä on merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan (vaihe 2) valmistelukin mainitaan tekstissä. Nämä kaavoitukseen liittyvät epävarmuustekijät tuovat hankkeeseen riskitekijöitä.

Kaavoituksen osalta tavoitteena tulisi kuitenkin olla tilanne, jossa suunnittelutarveratkaisu tai poikkeamispäätös ei tarvita.

Selostuksen sivulla 29 kohdassa 5.7 todetaan, että rakentamiseen tarvitaan ilmailuviranomaisen myöntämä lentoestelupa. Vaikka selvitystarve ei kuuluisi YVA - menettelyn yhteyteen, on syytä ajoissa myös selvittää ja arvioida, onko rakentamiselle maan puolustusvoimien toiminnan kannalta rajoitteita.

Luonnon ympäristön osalta selostus vaikuttaa pääosin riittävän kattavalta, ja oikeisiin kysymyksiin on vastattu. Valitut menetelmät ovat kohteeseen sopivia. Hankealueen kasvillisuus ja luontotyytit on kartoitettu oikeaan aikaan ja tulokset on raportoitu havainnollisesti. Myös linnustoselvitykset ovat tehty vaaditulla menetelmällä, mutta on vielä puutteellinen ja mm. metsojen lukumäärä sekä soidinpaikat olisi pitänyt kartoittaa aikaisin keväällä. Yhteysviranomaisen katsoo, että näitä paikkoja olisi vielä kartoitettava maastokäynneillä ennen jatkosuunnittelua.

Alueelle luonteenomaisia ovat laaja-alaiset vajaatuottoiset kallioalueet, joiden puusto on paikoin lähes luonnontilaista ja jotka ovat metsälain 10 § mukaisia kohteita. Kulutusherkkien kallioiden runsaus tekee alueen rakentamisen kannalta herkäksi. Kallioalueiden läheisyydessä yleisimpiä metsätyyppejä ovat kuivahkot ja kuivat kankaat. Tuoreita kankaita esiintyy etenkin hankealueen etelä- ja pohjoispäässä. Pienvesien ja peltojen läheisyydessä tuoreen kankaan kuusikoissa lehtipuuston osuus on isoin ja näissä metsissä tavataan usein liito-oravaa. Hankealueen arvokkaimpia luontokohteita ovat Metsälänjoen pienvesi, joka on itsessään arvokas pienvesi, mutta myös sen rannat ovat luonnontilaisia tai sen kaltaisia.

Voimala 3 ja sille johtava huoltotie, voimaloille 4, 21 ja 31 johtavat huoltotiet, voimala 47 ja sille johtava huoltotie sijaitsevat liito-oravien reviirillä. Liito-oravareviirien läheisyydessä sijaitsevat voimalat 1 ja 45 Pikku-Santajärvelle laskevan puron läheisyydessä. Liito-oravareviirille sijoittuvat voimalat tulee siirtää siten, että lajin elinpiirejä ei pirstota.

Kalliomänniköihin sijoittuvat voimalat 12, 23, 28, 36, 41 ja 45. Näistä metsälain 10 §:n mukaisia kohteita ovat 23 ja 41. Edustavimpia lehtomaisia kankaita sijoittuu voimalan 3 ympäristöön, voimalan 15 ympäristössä keski-ikäisiä mäntyvaltaisia kankaita, voimaloiden 19 ja 21 ympäristössä tuoreita kankaita. Arvokkaimmat kallioalueet tulisi säästää, sillä ne ovat myös linnuston, esimerkiksi kehrääjän kannalta tärkeitä. Tämä koskee metsälain mukaisia kohteita, mutta myös muita. Kaikki nämä arvokkaimmat luontokohteet tulisi tarkemmassa suunnittelussa huomioida, pyrkien minimoimaan metsiköiden pirstoutuminen sekä turvaamaan liito-oravareviirien säilyminen.

Voimajohtolinjoista ongelmallisina on vaihtoehto 1B, joka kulkee liito-oravareviirin ja luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä suoalueita. Myöskään reittivaihtoehto 1A ei ole ongelmaton, sillä se pirstoisi Åkrokaman osin luonnontilaisen kaltaisena säilyneen uoman sekä Iso-Santajärven tulvan alaisia kosteikkoja. Vaihtoehto 1B edellyttää luonnonsuojelulain 49§:n mukaista poikkeamislupaa. Linjalle 1 tulisi etsiä linjausvaihtoehto, jolla on nykyisiä vaihtoehtoja vähemmän haitallisia luontovaikutuksia. Vaihtoehtoista 2B aiheuttanee vähemmän haitallisia luonto- ja maisemavaikutuksia. Sen varrella sijaitsee kuitenkin paljon kallioalueita, joiden kulumista tulee minimoida hankkeen tarkemmalla suunnittelulla.

Vaikutus, jota ei oikein tässäkään ole arvioitu, on tieverkoston aiheuttama maaston pirstoutuneisuus, ja ekologisten käytävien katkonaisuus. Tutkitulla liito-orava-alueella 4 leikkaa suunniteltu tielinja liito-orava-alueen. Yhteysviranomaisen toteaa, että jatkosuunnittelussa tielinjausta tulee tarkentaa ja liito-oravien elinolosuhteet ja siirtyminen paikasta toiseen on turvattava.

Linnustaselvitys on tehty asianmukaisin menetelmin (Koskimies & Väisänen 1988, Koskimies 1994) ja ajankohta vaikuttaa sopivalta. Selvityksen tulkittavuutta ja käytettävyyttä haittaa kuitenkin selkeästi raportoinnin yleispiirteisyys. Tuloksia ja niiden tulkintaa ei ole sidottu tuulivoimaloiden, niiden tarvitsemien huoltoteiden tai voimalinjojen sijoittumiseen. Toisaalta voi kuitenkin yhtyä selostuksen yhteenvedon, että tuulivoimapuiston aiheuttamalle pirstoutumiselle ja häiriölle herkimmat lajit ovat kehrääjä, metso ja suuret päiväpetolinnut. Linnuston suhteen rakennusaikainen sekä käytön aikaiset suurimmat vaikutukset kohdistuvat metsälintulajeihin, metsoon ja teereen joitten soidinpaikkoja löytyy hyvin läheltä tuulivoimaloiden sijoituspaikkoja. Näistä soidinpaikoista on arviointiselostuksessa vähän tietoa. Joistakin kohteista yhteysviranomaisen on saanut tietoa paikallisilta metsämiehiltä, maanomistajilta ja metsästäjiltä, niitten mukaan 100–150 päivän aikana voi olla 20–25 havaintopäivää, jolloin voi nähdä esim. metson tallustelevan teillä ja kallioilla. Muutaman tuulivoimalan sijoituspaikka on noin 500 – 600 metriä näistä metsojen soidinpaikoista. Yhteysviranomaisen katsoo, että näitä paikkoja olisi vielä tarkistettava maastokäynneillä ennen jatkosuunnittelua.

Kehrääjän kannalta ongelmallisimmilta vaikuttavat voimalat 4, 8, 27, 31, 32 ja 34. Kehräjä on lintudirektiivin liitteen I laji. Lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti Euroopan unionin jäsenvaltioiden on myös suojelualueiden ulkopuolella pyrittävä estämään lintudirektiivin liitteessä I mainittujen lajien elinympäristöjen pilaantuminen ja huonontuminen. Metsälän hankealue on merkittävä kehrääjän alueellisen populaation kannalta. Suuret alueelliset muutokset populaatioissa saattavat heijastua laajemmallekin alueelle. Ottaen huomioon hankealueen merkitys kehrääjälle tulisi edellä mainittujen voimaloiden sijoituspaikkaa mahdollisuuksien mukaan muuttaa siten, että kehrääjälle soveliaista elinympäristöä tuhoutuu mahdollisimman vähän.

Luonnonsuojelualueet: 12 kilometrin säteellä hankealueesta sijaitsee 10 luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvaa lähinnä lintuvesi- ja suokohdetta. Lähimpänä hankealuetta sijaitsevat Lapväärtin kosteikot niminen Natura 2000-alue. Sen lähinkin osa-alue Syndersjön sijaitsee 2 km etäisyydellä hankealueesta. Hankkeella ei siis ole suoria vaikutuksia hankealueen luontotyypeihin. ELY -keskus yhtyy selostuksen arvioon, että myös hankkeen vaikutukset alueiden suojeluperusteena olevaan linnustoon ovat vähäiset.

Luontodirektiivin liitteen Iva – lajit: Liito-oravaselvitys on tehty pääsääntöisesti asianmukaisin menetelmien ja inventointiajankohtakin on oikea. Selvityksessä ei ole kartoitettu varsinaisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja eli koloja, pönttöjä tai risupesäiä, mutta se antaa kuitenkin hyvän kuvan liito-oravareviirien sijainnista. (Suositukset kts. kappale kasvillisuus ja luontotyytit).

Alueella tiedetään esiintyvän lepakoita, ilmeisesti ainakin pohjanlepakkoa, mahdollisesti myös siipipoja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei ole kuitenkaan kartoitettu. Todennäköistä on, että mikäli alueen muut luontoarvot (luontotyytit, liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikat, linnusto) otetaan huomioon säästyvät monet lepakoille tärkeät elinympäristöt. Tuulivoimapuiston jatkosuunnittelun yhteydessä tulee kuitenkin kartoittaa lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat asianmukaisella tavalla. Tässä vaiheessa ei voida ottaa kantaa hankkeen toteuttamiskelpoisuuteen niiden kannalta.

Maisemavaikutukset on havainnollistettu arviointiselostuksessa ja tuulivoimaloita tarkastellen eri puolilta ja etäisyyksiltä hankealuetta. Kaiken kaikkiaan maisemavaikutuksia on selvitetty hyvin yleisellä tasolla. Vielä voisi tarkastella miten yksittäiset tuulivoimalat voidaan sijoittaa ryhmissä jotta saadaan maiseman kannalta geometrisesti paras toimiva kokonaisuus. Maisema-analyysi ei ole ohjannut tuulimyllyjen sijoituspaikan valintaa arviointiselostusta laadittaessa. Uttermossanin maisemaan tulee huomattavia vaikutuksia mitä voidaan päätellä sivuilla 74–75, kuvasta 10-8. Myös havainnekuvassa 10–10, eli Sandvikin kylästä katsottuna, Stora Sandjärvin yli, tuulivoimalat näkyvät vahvasti maisemassa, vaikka lähimmät tuulivoimalat ovat noin kahden kilometrin päässä.

Sosiaalisten vaikutusten arviointi on tehty perusteellisesti ja hyvin. Asukaskysely on ollut varsin laaja, 671 kyselyä lähetettiin talouksiin. Siihen vastasi 164 henkilöä, joten vastausprosentiksi saatiin 24 %. Tätä tulosta voidaan pitää kohtalaisen hyvänä. Selostuksen mukaan tulokset on myös monin tavoin huomioitu uudessa suunnitelmassa. Kun hankkeen toteuttaminen edellyttää kaikilla tasoilla (maakunta-, yleis- ja asemakaavoitus) tehtävää kaavoitustyötä, tukee sosiaalisten vaikutusten arviointi kaavoitusta.

Elinkaaritarkastelu on arviointiselostuksessa esitelty kappaleessa 6.5.8. Onkin hyvä jokaisen hankkeen yhteydessä tarkastella onko materiaalivalinnat ja rakennustavat sekä voimaloitten infrastruktuuri kestävä kehityksen mukainen. Kuten tekstissä todetaankin, ongelmallisin osa voimaloista on lasikuitu- ja epoksimateriaalit, koska niiden uusiokäyttö ei tällä hetkellä sellaisenaan vielä ole mahdollista. Fyysisten osien käyttöikä arvioidaan 50 vuodeksi ja konehuoneen ja siipien (liikkuvia osia sisältävät) käyttöiksi annetaan noin 20 vuotta.

Osallistuminen

Osallistuminen on kuvattu sivulla 28. Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus Kristiinankaupungin Uttermossassa 18.11.2010, joten tekstissä mainittusyksy 2010 pitää suhteellisen hyvin paikkansa. Asukaskysely on tarkemmin selostettuna kappaleessa 13.5, sivuilla 162 – 171. Asukaskysely on myös erillisessä liitteessä. Erilaiset työryhmät ovat olleet suunnittelu-, ohjaus- ja seurantar ryhmä. Maakunnallinen ohjausryhmä kokoontui ainoastaan kerran, kun taas vastaava kunnallinen kolme kertaa. Muiden ryhmien kokoontumisista ei ole mainintaa.

Yhteysviranomaisen tiedossa on kuitenkin, että tilaisuuksia on pidetty, joten siltä osin osallistuminen on järjestetty riittävässä määrin.

Raportointi

Raportti on helppolukuinen ja vaikuttaa selkeästi ajatellulta rakenteellisesti. Liiteosaan on laitettu tärkeimmät selvitykset. Kaksikielisestä selostuksesta on luovuttu ja tehty kaksi erillistä toinen suomeksi ja toinen ruotsiksi. Arviointiselostus on 188 sivua pitkä, josta 14 sivua on yhteenvetoa. Vielä olisi tiivistämisen mahdollisuuksia, koska monet asiat ovat sanottavissa lyhyemmin. Pitäisikin harkita miten saadaan sanottua oleelliset asiat vielä tiivistetympin.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiselostusvaiheen jälkeen YVA- prosessi loppuu. Hankevastaava tekee päätöksen jatkotyöstä. Edellä mainitut yhteysviranomaisen lausunnossa asiat ovatkin evästystä jos hankkeessa päättään edetä rakennussuunnitteluun, kaavoittamiseen ja lupien hakemiseen sekä loppuvaiheessa rakentamiseen.

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostuksessa on käsitelty ne asiat, jotka YVA- laki vaatii ja pitää arviointiselostusta riittävänä, edellyttäen, että tässä lausunnossa muutoinkin esitetyt seikat otetaan huomioon jos hanke etenee toteutukseen asti.

Yhteysviranomainen lausunnossa esittämät asiat ovat suurelta osin myös tulleet esiin saapuneessa palautteessa. Muihinkin kuin erikseen yhteysviranomaisen lausunnossa esille nostettuihin erityisiin näkökohtiin toivotaan kiinnitettävän huomiota jatkotyössä.

YVAN valmistuminen ei saa tarkoittaa sitä, että voimaloitten paikat tai sähkölinjat ovat lopullisia, vaan sijoittelussa ja reittien valinnassa on huomioitava luontoarvot. Voimat ja sähkölinjat ovat siirrettävissä, mutta eläinten ja/tai luontotyyppien uuden elinympäristön löytäminen on vaikeampaa.

Yhteysviranomainen katsoo että tuulivoimaloiden sijoittamiseen ja lukumäärään, on syytä kiinnittää huomiota jatkossa. Yhteysviranomainen pitää kuitenkin positiivisena, että jo selostuksen tekovaiheen yhteydessä on poistettu yksi tuulivoimala (nro 45), koska se sijoittui luonto-olosuhteiltaan erittäin herkälle alueelle.

Yhteysviranomainen toteaa, että VE2 on huomattavasti parempi vaihtoehto ja pitää hyvänä että se on valittu yleiskaavan suunnittelun lähtökohdaksi. Hyvä siinä on myös, että vaihtoehdossa voimala nro 19 on poistettu koska se oli aivan liian lähellä vapaa-ajan asuntoa (Kuva 9-2, sivulla 66) alun perin.

Liito-oravareviirille sijoittuvat voimat tulee siirtää siten, että lajin elinpiirejä ei pirstota. Ottaen huomioon hankealueen merkitys kehrääjälle tulisi voimaloiden sijoituspaikkoja mahdollisuuksien mukaan muuttaa siten, että kehrääjälle soveliaista elinympäristöä tuhoutuu mahdollisimman vähän. Myös metsonsoidinreviirit ja suurien päiväpetolintujen pesäpaikat tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoitusta mietittäessä.

Lopuksi yhteysviranomainen toteaa, että hankkeen YVA -selostus on tehty kokonaisuudessaan laajasti, luontoselvityksiin on panostettu paljon ja kaikilta voimalakohteilta on hyvät kuvaukset sekä runsaasti valokuvia. Myös karttaesitykset ovat pääosin hyviä.

Metsälän tuulivoimahankkeen ongelmana on kuitenkin sen vaikutus alueellisesti suureen "erämaiseen" alueeseen. Koko hankealue on lähes asumaton, kallioista ja kohoavaa rannikkoaluetta, jossa on paikoin runsaasti vapaa-ajan asutusta sekä monia pieniä ja suuria järviä sekä luonnontilaisia soita. Vaikka alue onkin pääosin metsätalousmaata, on se asumaton ja laaja metsäinen seutu, joka on luonnoltaan varsin monipuolinen ja vaihteleva. Tuulivoimahanke pirstoo aluetta myllyjen, sähkölinjojen ja huoltoteiden verkostolla.

Useat voimat ovat suunniteltu kallioalueelle. Rakennuspaikoista ainakin 15 kohdetta oli sellaisia, joiden ei nähdä ensisijaisesti olevan rakennuspaikkana sopiva kohde. Pääosa näistä on vähäpuus-toisia kallioalueita, jotka ovat myös metsälain 10§ kohteita. Myös kohteet, joiden läheisyydestä on tavattu kehrääjiä, liito-orava tai muu luonnonarvoiltaan merkityksellinen elinympäristö, kuten tuore kangas tai vastaava alue – ei suositella rakennuspaikaksi.

Selvityksessä mainitaan useaan otteeseen, että alueelta ei ole selvitetty lepakoita lainkaan, paitsi satunnaisten havaintojen pohjalta esim. lintulaskentojen yhteydessä. Yhteysviranomaisen mielestä lepakkoselvityksien tekeminen ennen rakentamista on välttämättömyys.

Lopuksi yhteysviranomainen toteaa, että tämän alueen erämainen tärkeys nousee tuulivoimahanketta vastaan eniten. Varsinaisella hankealueella avokallioiset metsät ovat tärkeitä elinalueita monille lajeille. Laaja asumaton seutu tulee muuttumaan ja pirstoutumaan tuulivoimahankkeen edetessä, luontoarvojen takia olisi jatkosuunnittelussa harkittava vakavasti vaihtoehtoa jonka tehokkuus olisi ehkä jopa puolta pienempi kuin nykyiset vaihtoehdot ja missä tuulivoimalat olisivat keskityneet alueelle tai muutamille alueille hankealueen sisällä.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteiden esittäjille. Lisäksi yhteysviranomaisen lausunto pidetään yleisön nähtävillä yhden kuukauden ajan Kristiinankaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä kaupungin pääkirjastossa niiden virka- tai aukioloaikoina. Lisäksi lausunto tulee nähtäville internetsivuille osoitteeseen: www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Yhteysviranomainen on toimittanut hankkeesta vastaavalle kopiot kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen arkistossa.

Ympäristöneuvos

Pertti Sevola

Ylitarkastaja

Egon Nordström

Suoritemaksu

7100 €

Jakelu

EPV Tuulivoima Oy

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät

Ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiselostusta

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa alueellisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten suoritteista (1097/2009) olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.

Osoite: Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, PL 262, 65101 VAASA, sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi